

La força dels microestats

El Principat d'Andorra ha d'adequar el seu règim comercial a les normes de la CEE abans d'acabar el 87. Aquesta raó ha impulsat els dirigents andorrans a convocar una cimera dels estats europeus més petits de tots.

Ma Carme Grau-Ribot

Sis microestats d'Europa s'han reunit al Principat d'Andorra, per primera vegada en la història, per reflexionar sobre les relacions amb l'Europa a què tots pertanyen. Els processos històrics, socio-econòmics i, sobretot, el grau d'integració a Europa i les relacions internacionals, han estat els temes que han centrat les sessions d'aquesta sisena edició de la Universitat d'Estiu.

Liechtenstein, Luxemburg, Malta, Mònaco, San Marino i Andorra, uns estats superfronters, que presenten bastants similituds en els processos de creixement. Del més petit, Mònaco, amb 1,91 km², fins al més gran, Luxemburg, amb els seus 2.586 km², tots aquests microestats han experimentat, al llarg de la seva història, canvis substancials que els han portat al més alt nivell econòmic els uns, i els altres, a trobar el camí per equilibrar les balances comercials i anar de cara a la prosperitat.

El Principat d'Andorra ha d'adequar els seus règims comercials existents a les normes comunitàries abans de finals de desembre de 1987. Ha estat aquesta la raó que ha impulsat els andorrans a reunir al Principat els representants i els experts dels estats més petits d'Europa, per arribar a fer una comparació de les diferents opcions que es presenten de cara a aquesta nova situació d'Andorra en l'escena europea i internacional. En l'edició de la Universitat d'Estiu de l'any 86, ja va encetar-se el tema comunitari, amb un seguit de conferències a càrrec d'eminentes personalitats en la matèria. Fernando Morán, Rafael Termes, José Luis Sampedro, Lluís Armet, Carles Gasòliba, entre

altres, van ser presents en l'edició de l'any passat i van exposar els seus punts de vista sobre les diverses opcions, entre les quals Andorra podria escollir, per arribar a un conveni amb la CEE que li permetés albirar un futur econòmic viable.

Petits, mini, i micro... estats

El Gran Ducat de Luxemburg, no massa d'acord amb la classificació de microestat —més aviat es consideraria com un «miniestat»—, va explicar, en paraules del director adjunt de la Cambra de Comerç d'aquest país, que el Gran Ducat posseeix una de les rendes per càpita més elevades de tota la Comunitat i el més alt nivell de vida, alhora que experimenta l'índex més baix d'atur. Aquesta prosperitat va ser el fruit del pas d'una economia tancada a una política econòmica oberta als països europeus i al món sencer, que va propiciar un procés de desenvolupament en un curt termini. La principal indústria de Luxemburg és la siderúrgia, que, juntament amb les finan-

ces, són els dos grans pilars de l'economia luxemburguesa. Cal tenir present que el Gran Ducat és l'únic petit estat que està present a la CEE.

Per a Luxemburg, el fet de ser petit propicia les relacions asimètriques amb els grans. Els petits estats solen beneficiar d'aliances militar amb altres estats que els asseguruen la defensa, donant-los protecció militar en cas de conflicte. Tanmateix, i segons els con-

Assistents al debat celebrat a Andorra.

C.E.S.

CENTRE OF ENGLISH STUDIES

Membre de La FECEI

Federació Espanyola de
Centres d'Ensenyament
d'Idiomes

ANGLÈS ADULTS I XIQUETS

- Cursos de tots els nivells. Incorporat el nou sistema de VIDEO-LAB.
- Cursets intensius.
- Cursets per a alumnes de COU i Selectiu.
- Preparació exàmens de Cambridge:
First Cambridge Certificate i Proficiency.
- Curset d'Anglès comercial per a alumnes amb nocions d'idioma.
- Taller d'activitats per a xiquets dissabtes de matí.

Horari d'oficina de 9.30 a 1.30
i de 17.00 a 21.00.
Tel. 361 22 04.

JAI ALAI, 5

(cantonada Misser Mascó)
zona Albereda

ferenciants luxemburguesos, la personalitat i la identitat del seu país van prendre un nou relleu en integrar-se en la CEE. Tot i amb això, el Gran Ducat tem el repte del 1992, on el comerç fronterer podria experimentar una regressió, en el marc del gran projecte polític, que comportaria un augment de la TVA (IVA) de prop d'un 3 per cent.

San Marino i Itàlia

No se'ls pot confondre amb els italians sense córrer el risc de fer-los objecte d'un important greuge. Per als sanmarinesos, ser assimilats als italians correspon a una de les més greus confusions. Tanmateix, la relació que mantenen amb Itàlia és d'allò més estreta. Pertanyen a la Unió Duanera amb aquest país i també formen una unió monetària limitada. Les relacions entre San Marino i Itàlia es regeixen per la Convenzione di amicizia e buon vicinato del 31 de març de l'any 1939, seguida d'acords tècnics, econòmics i culturals. Les seves relacions exteriors passen a través d'Itàlia, basades en l'Accordo aggiuntivo de l'any 1971, en què s'estipula que San Marino és un país neutral i que cooperarà amb Itàlia per la «conservació de la seva antiqüíssima llibertat i independència». Des de l'any 1968, San Marino i Itàlia mantenen mútuament representacions diplomàtiques amb categoria d'ambaixades. Als països tercers, la representació consular s'encomana a Itàlia. En les conferències internacionals, San Marino posseeix la pròpia delegació. La República de San Marino és membre de diferents organismes internacionals, l'OMT i la Unesco, entre d'altres, i forma part del territori duaner de la CEE.

San Marino manté relacions directes amb la Comunitat Econòmica Europea en el terreny cultural, però el país desitjaria ampliar aquests tractes a altres àmbits, ja que, fins ara, tot passa a través d'Itàlia. La República de San Marino contribueix econòmicament a la CEE, però no pot beneficiar-se de les ajudes comunitàries, com els fons FEDER o altres. En el marc de la Universitat d'Estiu d'Andorra, els representants d'aquest estat van apuntar la possibilitat de posar en peu un banc de dades al qual es podria accedir per un ordinador i una xarxa telemàtica que relligaria tots els microestats; així, en qualsevol moment, tots els petits estats europeus podrien comunicar-se i consultar les dades més diverses relatives a temes inherents a aquests països.

Malta, centre de negocis internacionals

Els maltesos, amb una situació estratègica en la Mediterrània, desitgen cloure ben aviat el tractat de la Unió Duanera i començar la preparació per a la seva integració a la CEE com a membre de ple dret. Fins ara, aquesta possibilitat es veia molt llunyana, però des del darrer canvi de govern, la indústria i l'economia en general han pres una nova embranzida, i Malta s'estructura per entrar en el període transitori durant el qual haurà d'experimentar un important desenvolupament industrial i de la manufactura per oferir productes competitius a l'exportació.

El desig dels maltesos és poder arribar un dia a constituir-se com a gran centre de negocis internacional, alhora que busca la pèrdua de la dependència financera dels grans estats. Malta haurà d'elaborar un pla que la porti a la renovació tecnològica. Avui per avui, les principals fonts de riquesa són la indústria i el turisme, per més que s'està donant un nou impuls a la indústria de la construcció i de reparació de vaixells. Malta no és un paradís fiscal; al contrari, un fort índex impositiu la situa en una posició similar a Luxemburg, pel que fa als percentatges de les taxes.

Liechtenstein, entre la muntanya i la plana

El contrast és fort, observant un mapa de relleu de Liechtenstein. Muntanya i plana compartint l'espai territorial, ben determinat. Dues serralades en direcció nord-sud dominen tot el sud-est del Principat i, la plana, que voreja el Rin, on es concentra principalment la població activa del país. De la mateixa manera que San Marino té una estreta relació amb Itàlia, Liechtenstein la té amb Suïssa, amb qui va firmar la Unió Duanera. Els inversors estrangers es veuen atrets per Liechtenstein, que ha sabut combinar una legislació fiscal liberal i uns impostos moderats en un clima distès i que propicia la implantació de noves indústries. Segons les explicacions dels experts en la Universitat d'Estiu, Liechtenstein és el primer productor mundial de pròtesis dentals. Les tecnologies més sofisticades s'apliquen en les indústries no pol·lucionants i que no empren tants obrers com desitjarien, ja que es fixen uns contingents de contractació de treballadors estrangers. Com molts dels microestats, Liechtenstein compta amb una important massa de treballadors fronterers.

Pel que fa a les relacions internacionals, Suïssa representa els interessos de Liechtenstein en les relacions bilaterals amb països tercers, mitjançant les seves ambaixades i els seus consolats. Aquest país té la facultat d'assistir a les reunions dels organismes internacionals amb delegació pròpia, o bé delegar Suïssa perquè s'encarregui dels seus interessos. Liechtenstein és membre de l'UIT, el Consell d'Europa, certs or-

supost nacional, l'estat el destina a despeses d'inversió, encaminades, principalment, a resoldre l'exigüitat del territori.

El Principat de Mònaco manté estretes relacions amb França, amb la qual forma la unió duanera i monetària. Mònaco forma part de convencions multilaterals i és membre de l'OMS, l'UIT i la Unesco. Forma part del territori duaner de la CEE i no pertany

ra en fase de lenta execució, hauria de portar el Principat pel camí de l'assoliment d'un estat de dret. En les sessions de la Universitat d'Estiu relatives a Andorra va evidenciar-se el retard que portava el Principat pel que fa a la separació de poders i la delimitació de competències. En la qüestió comunitària, Andorra aspira a ser considerada com a país tercer i beneficiar-se de l'estatus de la zona de lliure intercanvi. Tanmateix, està disposada a pagar la Tarifa Exterior Comunitària (TEC) sobre les mercaderies procedents de països tercers.

Segons la proposta acceptada per l'Estat francès, Andorra podria recuperar un 50 per cent d'aquest impost. De moment, amb l'Estat espanyol la negociació es troba estancada, ateses les disposicions espanyoles que propugnen l'establiment de contingents, lliures de taxes, pel que fa a les mercaderies dels països de fora la CEE. Brussel·les farà d'àrbitre en aquest conflicte, que hauria de resoldre's en base a les pretensions andorranes, ja que els contingents són pràctica contrària a les normes comunitàries.

Els microestats, favorables als contactes regulars

Les conclusions de la VI Universitat d'Estiu, fetes públiques pel conseller d'Educació i Cultura, Roc Rossell, volen propiciar la continuïtat dels contactes entre els microestats, amb intercanvi d'informació i ajuda. Segons els experts, no hi ha una solució única als problemes dels diferents estats, per més que afirmen que el diàleg ha estat positiu i vàlid per a tots. En les mateixes conclusions, la Universitat fa saber que els representants dels microestats han pres consciència dels objectius primordials per la salvaguarda de l'originalitat i identitat dels petits estats, dins del dret públic internacional. Els participants en les sessions pensen que, en el cas que un dels microestats es trobés en una problemàtica institucional, caldria posar mà a l'obra per a l'adaptació de les estructures a les noves circumstàncies.

Un sol punt negre en la VI Universitat d'Estiu. A Andorra, on la seguretat ciutadana impera, i on els robatoris no són el pa de cada dia, els microestats europeus van ser víctima dels lladres. Les sis banderes dels petits estats i la bandera d'Europa, que onejaven a la plaça del Poble d'Andorra la Vella, van desaparèixer en la nit anterior a la clausura. ¿Col·leccionista, lladregot, o simplement un europeista a ultrança? □

Josep Pintat, cap del govern andorrà, i Roc Rossell, conseller d'Educació i Cultura, en l'acte inaugural.

gans subsidiaris de l'ONU i altres organismes de caire internacional.

Mònaco, guanyant sempre terreny al mar

És el més petit dels microestats europeus. Amb 1.91 km², el Principat de Mònaco només té la dèria de guanyar més terreny al mar. El principal problema dels monegascos és l'espai. En la Universitat Andorrana d'Estiu, els experts de Mònaco van posar de manifest l'evolució soferta pel Principat, que va passar d'una economia basada essencialment en el turisme a un volum industrial de gran importància, ja que, actualment, set-centes empreses estan instal·lades en el seu territori. A principis de segle, el joc constituïa el 95 per cent dels ingressos de l'estat; avui, arriba tot just al 4 per cent. No hi ha a Mònaco impostos directes sobre les persones físiques, i els estrangers no paguen cap mena d'impost. La balança comercial presenta excedents, i més del 50 per cent dels ingressos procedeixen de la TVA (IVA). El saldo positiu del pres-

al Consell d'Europa. És present a l'ONU com a observador. Mònaco posseeix ambaixades acreditades a diferents països i un nombre considerable de còsols honoraris.

Andorra, en l'escena internacional

Només hi ha un microestat europeu que no estigui present en cap organisme internacional. El Principat d'Andorra es troba encara a les beceroles de la seva participació en el gran concert de les nacions. La seva peculiar situació, amb dos coprínceps amb poder dividit, la posa en una posició única. Andorra necessita l'acord dels dos caps d'estat per accedir als organismes internacionals. A les portes de cloure un acord amb el Mercat Comú Europeu, podria obrir-se per al Principat una nova era, que començaria pel seu reconeixement com a estat. El fet d'aconseguir un conveni amb la CEE ja el consagra com a estat sobirà i, per primera vegada, podria fer-se sentir en el context dels grans.

La reforma de les institucions, enca-